

Janko BOHAK

Ob desetletnici Slovenske revije za psihoterapijo Kairos

On the tenth anniversary of Kairos, the Slovenian journal of psychotherapy

*»V mladostnih letih sem čutil izredno močno potrebo,
da bi razumel nekaj o ugankah tega sveta
in morda celo sam kaj prispeval k njihovi razrešitvi.«
(Freud, 2005: 283)*

Slavje ob deseti obletnici Kairosa 12. oktobra 2017 v Kavarni Union v Ljubljani je bilo poleg glavnine resnega dela začinjeno z nekaj humornimi vložki, kot je bilo nekoč polno humorja slavje po vsakem truda polnem kmečkem delu. Upal bi trditi, da tudi naše delo ni bilo nenaporno, zlasti je bilo naporno za vsakokratnega glavnega in odgovornega urednika. Zato še posebej njim izražam hvaležnost za njihov trud in vztrajnost.

Naj nadaljujem z mislijo o humorju utemeljitelja gibanja Svetovni etos, Hansa Kunga:

»Kaj bi bilo naše življenje brez humorja, ki zmore ublažiti toliko dušnega in telesnega trpljenja, rešiti marsikakšen težek položaj, pozlatiti naš vsakdan. In kaj bi bilo naše življenje brez smeha, ki je po resnem filozofu Kantu skupaj z upanjem in spanjem ena od treh stvari, ki jih je nebo dalo človeku kot protiutež za težave življenja.« (Küng, 2013: 44).

Kot psihoterapevt se vsakokrat oddahnem, ko se pacient prvič spontano nasmeje bodisi neki moji nerodnosti bodisi svoji misli ali fantaziji, ki se mu je utrnila, ali besedi, ki se mu je zarekla. Takrat vem, da je vzpostavil dovolj zaupanja do mene in začutil dovolj energije in motivacije za najino nadaljnjo pot, ki bo tudi nadalje vse prej kot lahka in brez truda.

Če sem svoje sklepne besede začel z utemeljiteljem Svetovnega etosa, naj nadaljujem z Eckartom Tollejem, po mojem mnenju enim od najglobljih in najprodnostnejših duhovnih učiteljev najmlajše generacije v našem zahodnem svetu: »Človeška zgodovina je v veliki meri zgodovina blaznosti. Če bi bila zgodovina človeštva klinični primer enega samega človeškega bitja, bi se morala diagnoza glasiti: kronične paranoidne blodnje, patološka nagnjenost k zagrešitvi umora in dejanj skrajnega nasilja ter krutosti do

tistih, ki jih dojema kot sovražnike, kar je le zunanja odslikava njegovega nezavednega. Pacient je brezupno bolan, z redkimi kratkotrajnimi prebliski zdravega razuma.

Strah, pohlep in želja po moči so duševne motivacijske sile ne samo v ozadju bojevanj in nasilja med narodi, plemeni, verstvi in ideologijami, ampak so tudi vzrok nenehnih sporov v medsebojnih odnosih. Povzročajo izkrivljeno dožemanje soljudi in samega sebe. Pod njihovim vplivom si zmotno razlagamo vsak položaj, kar privede do zgrešenega delovanja, s katerim se poskušamo znebiti strahu in zadovoljiti svojo potrebo po več, brezno brez dna, ki ga nikakor ni mogoče napolniti.« (Tolle, 2009: 18-19)

Če je temu tako, in kot psihoanalitik Eckartu ne morem ugovarjati in se pomiriti z arhaično samozaščito zanikanja, potem mi je skoraj lažje verjeti v nek kozmični načrt kot v golo naključje, da je pred dobrimi sto leti nadebudni dunajski zdravnik svojo »uka žejo« želel potešiti v poklicu znanstvenika, a ga je vztrajno delo v laboratoriju privedlo do nepričakovano drugačne motivacije: Kako rešiti človeka iz njegovega notranjega pekla! Kot da bi doživel Eckartov pogled na človeka in človeško species! In dobrih sto let kasneje, leta 2005, je ta poklic v nastajanju, ki se je vedno bolj usmerjal v raziskavo in zdravljenje človeških odnosov ter v upanju proti upanju, da »kratkotrajni prebliski zdravega razuma tega brezupno bolnega pacienta vendarle ne bi bili tako redki«, doživel doslej največje znanstveno priznanje v prvi državno priznani univerzi za psihoterapijo, to je Univerzi Sigmunda Freuda na Dunaju (SFU).

In le nekaj let kasneje je vodstvo univerze zaupalo dobro zastavljen načrt izobraževanja psihoterapevtom Slovenske krovne zveze za psihoterapijo (SKZP). Z ustanovitvijo prve univerze so ustanovitelji uresničili Freudovo vizijo izobraževanja za nov poklic: »Učni načrt za analitika je treba šele zasnovati. Vključevati mora prvine humanističnih ved, psihologije, kulturne zgodovine in sociologije, pa tudi anatomije, biologije in razvojne zgodovine. Toliko je vsega, kar je treba poučevati, da je povsem upravičeno izpustiti vse tisto, kar nima neposredne zveze z analitično dejavnostjo in kar le posredno prispeva (tako kot vsak drug študij) k šolanju intelekta in moči čutnega opazovanja. Zelo preprosto je ugovarjati temu predlogu, češ da take analitične visoke šole ni in da je to idealna zahteva. Ideal. Nedvomno, toda ideal, ki ga je mogoče in ki ga je treba uresničiti. V naših analitičnih inštitutih se je, kljub vsem njihovim začetnim pomanjkljivostim, to že začelo uresničevati« (Freud, 2005: 281).

Začetek psihoterapevtskega izobraževanja po načrtih SFU – kljub težavam, ki so povezane z utiranjem nove poti – je bila za SKZP dodatna motivacija, da je prešla od zbornikov vsakoletnega študijskega srečanja na Rogli k reviji Kairos. Naj spomnim še na drugi dve, ki jih navajata prva urednika, Miran in Samo v Uvodu prve številke: »Pravi (zborniki namreč, moja opomba) so nam pokazali, da je pri nas dovolj psihoterapevtov, ki znajo in želijo pisati in objavljati [...] Ker je na sedanji stopnji razvoja psihoterapije na Slovenskem pomembno, da bi psihoterapija bolj prodrla tudi v univerzitetni akademski svet, če se hoče uveljaviti kot samostojna znanstvena disciplina, praktično nismo imeli druge izbire kot da pokrenemo znanstveno strokovno revijo.« (Pastirk in Možina, 2007: 11)

In kako naj sklenem te misli? Morda takole: K zgodovini človeške blaznosti bi dodali nehvaležen prispevek, če bi si domišljali, da bomo psihoterapevti kot specialisti za človeške odnose spremenili njen tok v smer zdravorazumske presoje, bolj vedrega

čutenja in bistveno manj neodgovornega ravnanja. A prispevali bomo svojo kapljico v morje prizadevanj mnogih posameznikov, skupin in gibanj za bolj ozaveščeno in odgovorno ravnanje s samim seboj, z ljudmi in z našim čudovitim domom Zemljo. In s tem ohranjali in širili upanje, da je vsak trud v tej smeri smiseln in ne brez odmeva. Tako bo tudi naše vsakdanje delo ne le profesija, s katero si zagotavljamo eksistenco, marveč poslanstvo. Zato zaželimo Kairosu, da nas v tem podpira še naslednje in vsa nadaljnja desetletja: Vivat, crescat, floreat!

Naj živi, naj raste, naj se razcveta!

Viri

- Freud, S. (2005). *Spisi o psihoanalitični tehniki*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo.
- Küng, H. (2013). *Kaj verujem?* Ljubljana: Društvo 2000.
- Pastirk, S. in Možina, M. (2007). Ob rojstvu Kairosa – Slovenske revije za psihoterapijo. *Slovenska revija za psihoterapijo Kairos*, zvezek 1, številka 1-2: 11.
- Tolle, E. (2009). *Nova zemlja*. Kranj: Založba Ganeš.
-